

Vlaamse
overheid

TWOL PROGRAMMA 2014

**Toegepast Wetenschappelijk
Onderzoek Leefmilieu**

TWOL-programma 2014

Onderzoeksprogramma ter ondersteuning van het Vlaamse
milieubeleid

Opgemaakt door het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie i.s.m.
de Vlaamse Landmaatschappij, de Vlaamse Milieumaatschappij en
de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij

Mei 2014

INHOUDSTAFEL

Inhoudelijke toelichting	5
I. Themabeleid	7
1. Klimaatbeleid	7
2. Luchtbeleid	7
a. Zwevend stof	7
3. Integraal Waterbeleid.....	7
a. Verontreiniging van oppervlaktewater	8
4. Afvalstoffen- en materialenbeleid	8
a. Afvalstoffenbeleid	8
b. Materialenbeleid	8
5. Beleid bodem en natuurlijke rijkdommen	9
a. Bodemverontreiniging	9
b. Bodemaantasting.....	9
c. Natuurlijke Rijkdommen	9
6. Beleid lokale leefkwaliteit	9
a. Hinder.....	9
b. Milieu en Gezondheid.....	10
c. Mestbeleid	10
II. Slagkrachtige overheid	11
1. Beleidsuitvoering	11
a. Milieuvergunningen.....	11
b. Optimalisering milieuregelgeving en –procedures	11
a. Milieuvergunningen.....	11
2. Efficiënte overheid	11
3. Partnerschappen doelmatiger maken	12
Lijst reserveprojecten.....	13

Inhoudelijke toelichting

Jaarlijks wordt door het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie i.s.m. de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) het programma Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek Leefmilieu, kortweg TWOL, opgemaakt.

Het voorliggend indicatief TWOL-programma 2014 geeft een overzicht van de geplande onderzoeksprojecten (63 effectief en 8 reserve), ingedeeld volgens de thematiek van de Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014.

Per onderzoeksproject wordt volgende informatie weergegeven: OL-nummer, Titel onderzoek, Programma en Prijscategorie.

Het 'OL-nummer' (OL staat voor Onderzoek Leefmilieu) is een uniek nummer dat automatisch bij de invoer van een onderzoeksproject in de GMO-databank wordt gegeven aan het onderzoeksproject.

De 'titel van het onderzoek' geeft het onderwerp van het onderzoeksproject.

Het 'programma' heeft betrekking op de onderzoeksprogrammerende/-financierende instantie, m.n. het Departement LNE, VMM, VLM of OVAM.

De 'voorzien kostprijs' van het onderzoek wordt aan de hand van een prijscategorie aangeduid:

$A \leq 75.000$ euro, $75.000 \text{ euro} < B \leq 150.000$ euro, $150.000 \text{ euro} < C \leq 250.000$ euro, $D > 250.000$ euro.

De onderzoeksprojecten vermeld in dit TWOL-programma 2014 hebben intern een inhoudelijke screening doorlopen waarbij de beleidsrelevantie van elk project werd geoptimaliseerd.

Op het eind van dit TWOL-programma bevindt zich een lijst met reserveprojecten. Deze onderzoeksprojecten zijn gepland, maar hebben een lagere prioriteit dan de onderzoeksprojecten die in het onderzoeksprogramma zijn vermeld. Daarenboven kunnen ze door financiële restricties (nog) niet worden opgestart. De kans is dus eerder klein dat deze projecten zullen worden uitgevoerd. Van zodra echter financiële middelen vrijkomen en de minister haar goedkeuring hecht aan deze reserveprojecten, kunnen ook deze worden opgestart.

Onderzoeksprogramma

Dit TWOL-programma wordt ter informatie aangeboden aan de Inspectie van Financiën.

Het TWOL-programma is geen rigide overzicht van de geplande onderzoeksprojecten. Het is een lijst van onderzoeksvoorstellen die met de nodige flexibiliteit wordt gehanteerd. Het kan voorkomen dat nieuwe en/of dringende onderzoeksvragen, die niet op voorhand te voorzien waren, in het lopende TWOL-programma worden opgenomen of dat blijkt dat geprogrammeerd onderzoek niet meer nodig/nuttig is.

Halverwege het jaar wordt ook een officieel actualisatiemoment voorzien, waarbij eventuele wijzigingen in het onderzoeksprogramma worden geformaliseerd.

Bovendien wordt elk onderzoeksproject, zelfs na goedkeuring van dit TWOL-programma door de bevoegde minister, afzonderlijk uitbesteed. Conform de wetgeving op de overheidsopdrachten worden potentiële opdrachtnemers gecontacteerd of via het Bulletin der Aanbestedingen geïnformeerd en nadien volgens de gehanteerde procedure geselecteerd.

Tot slot: de jaarlijkse TWOL-programmering wijkt enigszins af van andere onderzoeksprogramma's waarbij (top-down) a priori een lijst met inhoudelijke onderzoekstopics wordt vastgelegd en megedeeld en waarbinnen de ingediende onderzoeksvoorstellen moeten kaderen. De opmaak van het TWOL-programma vindt plaats via een bottom-up benadering. De door de beleidsmedewerkers ingediende onderzoeksprojecten passen binnen het Onderzoekskader 2014 dat de belangrijkste onderzoeks- en beleidsprioriteiten bevat. Als Onderzoekskader wordt het MINA-plan 4 (2011-2015) gehanteerd.

Er kan worden gesteld dat de meest beleidsrelevante onderzoeksvoorstellen werden geselecteerd. Naast de onderzoeksvoorstellen van operationele aard zijn onderzoeksprojecten waarbij een strategische visie wordt ontwikkeld of waarbij direct gevolg wordt gegeven aan de bestaande onderzoeksprioriteiten, ongeveer in gelijke mate aanwezig in het TWOL-programma 2014.

I. Themabeleid

1. Klimaatbeleid

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201300036	Implementatietrajecten lange termijn klimaatbeleid	Departement LNE	B

2. Luchtbeleid

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201300020	Analyse van elementen en zware metalen met 3D-ED-XRF en WD-XRF	VMM	A
OL201300031	Haalbaarheidsstudie bepaling evolutie van blootstelling aan luchtverontreiniging op basis van statische en dynamische blootstellingsberekeningen	VMM	A
OL201300033	Optimalisering en actualisering van de emissie-inventaris luchtvaart	VMM	B
OL201300054	Analyse van de mogelijkheden voor modellering prognoses transportemissies	Departement LNE	A

a. Zwevend stof

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201200031	Rol (huishoudelijke) houtverbranding in fijn stof	VMM	B
OL201300028	Evaluatie van lokale en regionale maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit in het kader van het Interreg IV-B Joaquin-project	VMM	A

3. Integraal Waterbeleid

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201200041	Onderzoek naar de vangefficiëntie van sedimentvangen en opvolging van de sedimentaanwas in de onbevaarbare waterlopen	VMM	B
OL201200042	Elektromagnetisch onderzoek vanuit de lucht ter bepaling van de verziltingstoestand van het grondwater in het oostelijk gedeelte van de kustvlakte	VMM	B
OL201300023	Trendanalyse van de antropogene druk en impact op gespannen grondwaterlichamen	VMM	B
OL201300024	Pilootproject ouderdomsbepalingen grondwater in relatie tot antropogeen geïnduceerde grondwaterkwaliteitsveranderingen	VMM	B
OL201300029	Effectiviteit en efficiëntie van types overstortsaneringen ter minimalisatie van de impact op de ontvangende beek	VMM	B

a. Verontreiniging van oppervlaktewater

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201200026	Biologische statusbepaling van Vlaamse Polderwaterlopen: uitwerken van biologische beoordelingsmethodes op basis van gericht onderzoek	VMM	A
OL201300019	Praktijkstudie rond het gebruik van een snelle, betrouwbare en betaalbare batterij effectgerichte testen voor de karakterisatie van complexe afvalwaters	VMM	A
OL201300025	Verkennde studie over technieken en methodologieën voor het opsporen van illegale grondwaterwinningen	VMM	A

4. Afvalstoffen- en materialenbeleid

a. Afvalstoffenbeleid

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201200084	Opmaak nieuwe Eural-handleiding ten gevolge van de herziening van de EURAL en definitie gevaarlijke afvalstoffen	OVAM	A
OL201300041	Uitwerken sectorspecifieke selectieve inzameling bedrijfsafval	OVAM	B
OL201300050	Innovatieve inzamelsystemen in functie van de ruimtelijke context	OVAM	B
OL201300058	Impact-effectmeting van de invoering eenheidsreglement: evaluatie kwaliteit voor 2013 en uitwerking toepassingen voor gegevens-overdracht en -verwerking	OVAM	A
OL201300049	Aflatoxines in vergistbare biomassa	OVAM	A

b. Materialenbeleid

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201300039	Container data en indicatoren voor het monitoren van het Vlaamse afval- en materialenbeleid	OVAM	B
OL201300040	Ecodesign best practices	OVAM	B
OL201300042	Invloed demografische evoluties op materialenbeheer	OVAM	B
OL201300043	Ondersteuning bij uitwerken doorbraakprojecten kringlooeconomie in het kader van het Vlaams Materialenprogramma	OVAM	B
OL201300044	Economische en juridische aspecten bij Enhanced Landfill Mining	OVAM	B
OL201300047	Draagvlak en toekomstperspectieven voor het gebruik van insecten als alternatieve eiwitbron in menselijke en diervoeding in Vlaanderen	Departement LNE	A
OL201300055	Integratie van Materialenmethodiek in Referentieel B	OVAM	A
OL201300057	Parametrisatie en dimensionering van gebouwelementen in MMG-Bepalingsmethode	OVAM	B

5. Beleid bodem en natuurlijke rijkdommen

a. Bodemverontreiniging

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201200071	Ondersteuning lopende TWOL studie 'Modellering van de sedimentaanvoer naar de waterlopen, effect van erosie-bestrijdingsmaatregelen en het transport van sediment in de onbevaarbare waterlopen' - vanuit sediment kwaliteit aspect	OVAM	A
OL201300037	Evaluatie van MCA voor groene duurzame bodemsanering en verdere uitbreiding naar duurzaamheidsaspecten	OVAM	A
OL201300053	Verfijning studie bijdragen via bodemkwaliteit aan de milieu-uitdagingen van Vlaamse steden en gemeenten	OVAM	A

b. Bodemaantasting

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201300064	Code van goede praktijk voor kwalitatief goed bodembeheer van bodems in de bebouwde omgeving (parken, speeltuinen, privétuinen, ...)	Departement LNE	B
OL201300066	Visuele invulling van de nieuwe themaviewer van het luik bodem van de Databank Ondergrond Vlaanderen met het oog op een educatieve ontsluiting van de Belgische bodemkaart	Departement LNE	C

c. Natuurlijke Rijkdommen

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201300032	Onderzoeksvoorstel betreffende het effect van de grondwaterstroming op de warmtegeleidbaarheid van de Vlaamse ondergrond	Departement LNE	B
OL201300059	Onderzoek naar de geologische opbouw van de grenszone met Nederland: opmaak van een grensoverschrijdend geologisch 3D-lagenmodel	Departement LNE	B

6. Beleid lokale leefkwaliteit

a. Hinder

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201300003	Evaluatie regelgeving muziekactiviteiten	Departement LNE	A
OL201300004	Akoestisch onderzoek van bijzondere muziekactiviteiten zoals kermis en carnavals met als doel een gestandaardiseerde meetmethode op te stellen	Departement LNE	A
OL201300011	Doorrekening van maatregelen op geluidskarten weg en spoor (tweede fase) Deel 2	Departement LNE	A
OL201300012	Doorrekening van maatregelen op geluidskarten weg en spoor	Departement LNE	A

(tweede fase) Deel 3			
OL201300061	Meetcampagne voor emissiekengetallen (EKG) voor zeugen.	Departement LNE	B

b. Milieu en Gezondheid

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201200034	Uitwerken van een preventiestrategie rond sociale ongelijkheid	Departement LNE	A
OL201300014	Uitvoeren van een stapsgewijze beleidsdoorwerking (faseplan) van de resultaten van de 3de Vlaamse humane biomonitoringcampagne, uitgevoerd in het kader van het 3de generatie steunpunt Milieu en Gezondheid - Gentse kanaalzone	Departement LNE	B
OL201300015	Uitvoeren van effectgerichte metingen in de Gentse kanaalzone in functie van de humane biomonitoring-campagne	Departement LNE	A
OL201300022	Bepalen van het relatieve belang van de verschillende opnameroutes van PAK's in regio Menen en Genk-Zuid voor verdere beleidsvertaling van de vastgestelde lokale hogere humane PAK-belasting	Departement LNE	C
OL201300027	Bepalen van Vlaamse referentiewaarden voor blootstelling aan parabenen in de humane biomonitoringcampagne bij jongeren van het Steunpunt M&G 2012-2015	Departement LNE	A
OL201400007	Nanomaterialen in gebruiksproducten: inventarisatie, karakterisatie en inschatting van de blootstelling via de lucht	Departement LNE	C

c. Mestbeleid

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201300070	Agronomische waarde van bewerkte dierlijke mest valoriseren en optimaliseren	VLM	D

II. Slagkrachtige overheid

1. Beleidsuitvoering

a. Milieuvergunningen

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201300067	Ontwikkelen van een online instrument voor de verwarmingsaudit	Departement LNE	B

b. Optimalisering milieuregelgeving en –procedures

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL200800096	ICT Tool voor risicoanalysesysteem voor transport van gevaarlijke stoffen (ICT TRANS)	Departement LNE	C
OL201100053	Onderzoek naar representatieve stoffen voor gebruik binnen de QRA in Vlaanderen	Departement LNE	A
OL201100055	Evaluatie van enkele aspecten uit het Handboek Faalfrequenties 2009	Departement LNE	A
OL201300035	Sensitiviteitsanalyse van de nieuwe meteogegevens voor gebruik in de QRA in Vlaanderen	Departement LNE	A
OL201300060	Opmaken van GIS-laag met 'kwetsbare functies'	Departement LNE	B
OL201300062	Inventarisatie en vergelijking van de gebruikte significantiekaders binnen de milieueffectrapportage over de verschillende Europese lidstaten heen	Departement LNE	C
OL201300063	Update van milieuwetgeving gerelateerd aan de m.e.r.	Departement LNE	A
OL201400006	Studieopdracht Staatssteun - DAEB Departement LNE	Departement LNE	A

a. Milieuvergunningen

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201300046	Onderzoek naar de kennis en naleving van de regelgeving inzake centrale verwarmingstoestellen en evaluatie van de bestaande communicatiemiddelen	Departement LNE	A

2. Efficiënte overheid

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201300045	Ondersteuning financieren van lokale klimaatplannen	Departement LNE	A
OL201300069	Indicatoren voor groene economie	Departement LNE	A

3. Partnerschappen doelmatiger maken

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
OL201300048	Inventaris van het huidige aanbod voor leren gericht op duurzame landbouw	Departement LNE	B
OL201300052	Vervolg haalbaarheidsstudie CO2-, water- en afvalneutrale voedingsnijverheid 2030	Departement LNE	A
OL201300065	Wetenschappelijke ondersteuning bij educatie en sensibilisatie rond bodem toegespitst op de doelgroepen onderwijs en burgers	Departement LNE	A
OL201300068	Ontwikkelen van een methode voor het kwantificeren van watergebruik door huishoudens	VMM	B

Lijst reserveprojecten

<i>OL-nummer</i>	<i>Titel</i>	<i>Programma</i>	<i>Prijscat.</i>
<u>Klimaatbeleid</u>			
OL201200035	Onderbouwing Vlaams Klimaatfonds	Departement LNE	B
<u>Luchtbeleid</u>			
OL201200024	Actualisatie van IFDM-traffic voor luchtkwaliteitsmodellering in de verdere toekomst	Departement LNE	B
OL201300026	Hoge resolutie depositieberekening met de modellen Aurora en IFDM	VMM	A
OL201300030	Temporele validatie van het RIO-IFDM model	VMM	A
OL201300034	Optimalisering en actualisering van de emissie-inventaris landbouw	VMM	A
<u>Integraal Waterbeleid</u>			
OL201200054	Het uitwerken van de kwaliteitsborging bij het gebruik van een multiparametersonde voor continue metingen van oppervlaktewater-kwaliteit	VMM	A
OL201300021	Code van Goede Praktijk voor de bestrijding van olie-verontreinigingen in Vlaamse oppervlaktewateren	VMM	B
<u>Afvalstoffen- en materialenbeleid</u>			
OL201300008	Formuleren van projectvoorstellen rond het verduurzamen van materiaalkringlopen die aansluiten bij Europese subsidieprogramma's	OVAM	A
OL201300051	Additive Manufacturing: Duurzame systeeminnovatie in Vlaanderen?	OVAM	B